

[Formanden.]

7) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om en nærmere kontakt mellem folketingets medlemmer og den videnskabelige forskning [af Knud Bro m. fl.].

8) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om garantier eller lån til bygning af mindre fragtskibe.

9) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om særlig indkomstskat m. v. [af Axel Kristensen m. fl.].

10) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om licitation m. v.

11) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om oprettelse af en centralinstitution for forsorgscentret for Fyn m. v.

12) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændring i lov om forsørgelse af militære invalider og sådanne efterladte i de sønderjyske landsdele. (Opregulering af forsørgelserne).

13) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om uddannelse af skovteknikere.

Mødet hævet kl. 16³².

18. møde.

Torsdag den 4. november kl. 13.

Formanden: Efter at fru Erna Sørensen er udtrådt af folketinget, har vedkommende gruppe i hendes sted udpeget Weikop til at indtræde i folketingets udvalg for forretningsordenen. Den pågældende er herefter valgt.

Den første sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om offentlig forsorg. (Underholdshjælp i tilfælde af langvarig sygdom m. v.).

(Lovforslaget (nr. 2) findes i tillæg A. sp. 1, fremsættelsen i tidenden sp. 46).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Niels Mørk: Det foreliggende lovforslag er heldigvis ikke et forslag, der vil berøre de mange, men til gengæld er der her tale om medborgere, som er alvorligt og langvarigt syge, medborgere, der — det ligger i sagens natur — også i økonomisk henseende vil være meget dårligt stillet. Måske kan en del af disse familier henføres til den gruppe i vort samfund, som endnu omfattes af restfattigdommen. Det ligger sådan, at der nu skabes mulighed for i stedet for at oppebære 85 pct. af folkepensionens grundbeløb at få den mere rundelige hjælp efter forsorgslovens § 53, således at de pågældende familiers hidtidige levevilkår kan opretholdes, og det er, som jeg allerede har nævnt, i høj grad tiltrængt, fordi disse familier i forvejen er særdeles hårdt ramt.

Det er med glæde, mit parti kan anbefale dette lovforslag til en hurtig og velvillig behandling.

Søren Andersen: Det foreliggende lovforslag er jo en konsekvens af den nye invalidepensionslov. Da der i dag er langt større mulighed for revalidering end tidligere, er det jo ikke hensigtsmæssigt, at folk får

[Søren, Andersen.]

invalidepension så hurtigt, som det tidligere var tilfældet. Det er derfor på sin plads, at der nu skabes mulighed for i ventetiden, hvor man forsøger revalidering, at give en mere rundelig hjælp, sådan at familiernes levefod så nogenlunde kan opretholdes.

Jeg skal på mit partis vegne anbefale det foreliggende lovforslag.

Asger Jensen: Vi kan anbefale lovforslaget. Det er jo, som det siges i bemærkningerne, ifølge sagens natur ikke muligt at beregne, hvor stor merudgiften vil blive, da der ikke er noget beregningsgrundlag. Ellers er det jo rimeligt, om man i folketinget altid gerne vil vide, hvad lovene vil koste, men i dette tilfælde er det vel ikke muligt at stille det blot noget sandsynligt op, og derfor skal vi uden videre anbefale lovforslaget.

Grethe Philip: Ved drøftelsen omkring vor nye invalidepensionslov var der enighed om, at man burde udsætte en afgørelse af spørgsmålet om tilkendelse af invalidepension i tilfælde, hvor man måtte mene at den pågældende skulle have gode muligheder for revalidering. Selve det at få tilkendt invalidepension har jo en psykologisk virkning, der ofte synes at gå i retning af at gøre den pågældende mere passiv over for tanken om en revalidering. På den anden side bør det ikke være sådan, at denne udskydelse er ensbetydende med, at den pågældende familie i ventetiden tvinges ned på et væsentlig lavere levestandard end tidligere. Det vil sikkert også være medvirkende til at forringe mulighederne for revalidering.

Det foreliggende forslag til lov om ændring i lov om offentlig forsorg tilsigter at give en rundeligere støtte under langvarige sygdomstilfælde, hvor man kan håbe på en revalidering, og vi kan ud fra de ovennævnte betragtninger fra mit partis side give tilsagn om en velvillig behandling af lovforslaget.

Chr. Madsen: Lovforslaget går ud på at hjælpe syge mennesker på et tidligt tidspunkt, sådan at revalideringsmulighederne udnyttes fuldt ud; man erkender, at der i en længere sygdomsperiode må ydes en højere sygehjælp end den, de fleste menne-

sker efter de nuværende bestemmelser kan få. Ved sygdom ud over 3 måneder vil der kunne ydes hjælp efter forsorgslovens bestemmelser om udvidet hjælp, men det er en betingelse, at patienterne ikke kan få hjælp i form af dagpenge efter lov om offentlig sygeforsikring. Det må vel forstås på den måde, at hvis en patient får sygelønsdagpenge, der ydes i perioder på indtil 26 uger, kan der ikke ydes noget i henhold til forsorgslovens bestemmelser om udvidet hjælp.

Her mener jeg vi er ved et af de problemer i den sociale lovgivning, der i allerhøjeste grad trænger til en revision. For hvis en patient, der ikke falder ind under en sygelønsordning, men altså kan få hjælp efter forsorgslovens bestemmelser om almindelig offentlig hjælp, er forsørger og har to børn, vil han kunne få mere efter bestemmelserne i lov om offentlig forsorg, end han kan få i sygelønsdagpenge. Den almindelige offentlige hjælp ydes jo som bekendt med 85 pct. af folkepensionen plus pensionistbidraget. Den udvidede hjælp, der ydes på nuværende tidspunkt til tb-patienter, kan gå langt videre, og det er i sig selv et fremskridt. Men det er efter min mening galt, at vi har en bestemmelse i vor lov om offentlig forsorg, hvorefter man kan få en højere hjælp end over sygelønsdagpengene.

Nu vil man altså forsøge på at ændre lovgivningen, så denne udvidede hjælp kan ydes.

Jeg vil her gøre opmærksom på en ting. Den 25. maj stillede jeg et spørgsmål til den højtærede socialminister om, hvor stor sygelønsdagpengenes dækningsprocent var. Dengang blev der sagt, at dækningsprocenten var omkring 48-49 af en ufaglært arbejders indkomst. I den sidste tid har man over socialforskningen gennemført nogle beregninger, hvor man kommer til det resultat, at dækningsprocenten i forhold til en ufaglært arbejders indkomst er på 43. På det tidspunkt, jeg forelagde spørgsmålet for den højtærede minister, hævdede jeg efter beregninger, som vort statistiske materiale gav grundlag for, at dækningsprocenten, altså sygelønsdagpengene stillet op i forhold til en ufaglærts indkomst, var på 38. Dette tal, altså den dækningsprocent på 38, som jeg hævdede dengang, er selvfølgelig nok forrykket lidt, men jeg tror ikke, den

[Chr. Madsen.]

er forrykket så meget, at den er kommet op over de 40.

Dette beviser jo, og det er vel også det, der er lovforslagets skjulte mening, at vi har en dårlig sikringsforanstaltning for lønarbejdere under sygdom, og denne dårlige sikringsforanstaltning skal forbedres ved, at man kan yde hjælp, når sygdommen varer ud over 3 måneder, efter loven om offentlig forsorgs mere gunstige bestemmelser. Det er i sig selv anerkendelsesværdigt, at man er kommet så vidt, men det var vel nok bedre, om man fik den store gruppe af lønarbejdere først og fremmest, der må leve af en sygeløn under sygdom, der er urimelig lav for denne gruppe, hævet op til det, som man almindeligvis betragter som gældende regel i andre kredse: at man skal have fuld løn under sygdom. Det kan naturligvis ikke gøres i denne forbindelse, men der bliver nok en lejlighed dertil. Jeg er kun tilfreds med, at lovforslaget, måske skjult, erkender, at denne sygelønsdagpengeordning er en meget dårlig social foranstaltning.

Vi fra vor side er indstillet på at gå ind i arbejdet for at få det foreliggende lovforslag gennemført hurtigst muligt, og jeg vil tilføje, at jeg kan da godt se, at lovforslaget i sig selv, som det foreligger, vil være et betydeligt fremskridt i de kommuner, hvor socialudvalg eller andre bestemmende myndigheder ser anderledes på revalideringslovens forskellige muligheder, end man gør i større byer.

Det er antagelig sådan, at man i disse små byer på mange måder spiser syge mennesker af med en for ringe hjælp. Og lad mig også tilføje én ting til: skulle der ikke være muligheder for, at vi under udvalgsarbejdet kunne komme lidt længere med lovforslaget, f. eks. på den måde, at hvis der foreligger et lægeligt skøn, der på forhånd kan sige, at sygdommen vil vare ud over 3 måneder, kan man fra første dag få den pågældende patient ind under bestemmelserne om udvidet hjælp. Hvis der foreligger et lægeligt skøn allerede på et tidligere tidspunkt, skulle der vel være muligheder for, at man kunne slette den bestemmelse i det foreliggende lovforslag, der går ud på, at man ikke kan yde den udvidede hjælp, hvis den pågældende får

sygelønsdagpenge efter loven om offentlig forsorg. Det vil altså sige, at hvis den pågældende patient ikke kommer ind under den bedre bestemmelse, må han og hans familie i en betydelig periode leve på en meget, meget lille dækning over sygelønsdagpengene, og det vil for mange familier faktisk betyde en økonomisk katastrofe.

Jeg går ud fra, at den højtærede socialminister allerede på nuværende tidspunkt kan sige lidt om, hvilke muligheder der er herfor.

Erik Østergaard: Da mit partis ordfører i denne sag, det ærede medlem hr. Bækgaard, er blevet forhindret i at være til stede, skal jeg i hans sted fremsætte disse bemærkninger.

I mit parti er vi enige med den højtærede socialminister i, at med de muligheder for revalidering, der er til stede i dag, bør spørgsmålet om invalidepension udsættes længst muligt. Vi kan derfor støtte det lovforslag, som er til første behandling her, da dets formål jo er at udfylde det hul, der kan opstå mellem forsorgslovens almindelige regler for hjælp i kortvarige tilfælde af sygdom eller lignende, og selve invalidepensionen.

Diderichsen: Liberalt centrum finder lovforslaget både rimeligt og påkrævet, og vi anbefaler det gerne til hurtig gennemførelse.

Socialministeren (Bundvad): Jeg takker samtlige ordførere for tilslutning til lovforslaget. Jeg må skønne, at det skulle være muligt efter en udvalgsbehandling hurtigt at få det vedtaget.

Jeg skal kun gøre én bemærkning til det ærede medlem hr. Chr. Madsen, der finder anledning til i denne forbindelse at tage hele sygedagpengeproblemet op til behandling. Jeg ser mig ikke i stand til herfra at svare på spørgsmålet om, hvordan socialforskningsinstituttet har beregnet sine procenter. Jeg kan bare sige, at vi bestræber os for at forhøje dagpengene; de er nu for en forsørger 26 kr. og vil fra den 1. april blive 33 kr., så der er en forbedring.

Derudover vil jeg henlede opmærksomheden på lovforslagets bemærkninger, hvori der står, at den forhøjede hjælp, vi tænker på, er afgrænset således over for sygeforsik-

[Socialministeren.]

ringslovens dagpengeydelse, at hjælp normalt ikke kan ydes uden for dagpengeperioden. Når der står „normalt“, betyder det jo, at der for sådanne særlige tilfælde som dem, det ærede medlem hr. Chr. Madsen nævnte, er en ventil, man kan ty til.

I øvrigt lægger jeg som de ærede ordførere meget stærk vægt på revalideringsprincippet i dette lovforslag, der jo er en følge af de love, vi gennemførte sidste år om invalidepension. Det gælder jo om så længe som muligt at bevare revalideringschancen; sådan som vi nu har bygget lovgivningen op, kan vi vel populært sige, når talen er om hjælp, at der kan være temmelig langt fra sygesengen til revalideringsværkstedet, og at denne periode kan være meget belastende for de enkelte familier, og det kan vi råde bod på gennem den lovgivning, som her anbefales af alle.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Niels Mørk: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning
vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ophævelse af lov angående pensionering af militæretaternes underklasser samt om invalideforsørgelse. (Ophævelse af den overordentlige invalidefond).

(Lovforslaget (nr. 8) findes i tillæg A. sp. 21, fremsættelsen i tidenden sp. 50).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Niels Mørk: Dette lovforslag tager sigte på at ophæve den mere end 100 år gamle lov af 9. april 1851 og dermed også den overordentlige invalidefond, hvis formue andrager godt 400.000 kr. I stedet for foreslås det at overføre fondens midler til et legat,

hvis formål skal være at yde understøttelse til tilskadekomne værnepligtige og deres efterladte.

Da det i hvert fald for mig at se virker lidt uklart, hvordan denne historie skal administreres, kunne jeg godt tænke mig, at vi fik lejlighed til at kigge på dette i et udvalg; i øvrigt kan jeg anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Enggaard: Den lov, som det foreliggende lovforslag drejer sig om, har jo en meget lang forhistorie. Loven er af 9. april 1851, men nogle af de legater, der er tale om, har deres rod helt tilbage til krigene 1807-1814.

Det kan umiddelbart synes meget velbegrunder og praktisk at slå en række gamle og til dels meget små legater sammen, men det er vel alligevel sådan, at det er med nogen tøven, man nu foreslår, at den overordentlige invalidefond ophæves, og at der udarbejdes en ny legatfundats.

Den højtærede socialminister siger i sin fremsættelse, at hensigten er, at midlerne fortsat kan anvendes på den måde, der under de ændrede forhold må anses for nærmest og bedst stemmende med givernes ønske.

Venstre ønsker gerne at drøfte dette problem nærmere i et udvalg. Vi finder, at der må vises en betydelig veneration over for de personer, der i sin tid har skænket midler til forsørgelse af krigsinvalid og deres efterladte. Vore bestræbelser må samles om at udforme den ny fundats under hensyn til den ånd, som givernes har været besjælet af, det skylder man givernes; men det er for venstre også et spørgsmål af en vis principiel rækkevidde.

Hvis den opfattelse breder sig, at legatstiftere kan risikere, at deres opsparede midler anvendes til andre formål end fundatsens, vil det kunne få konsekvenser også for omfanget af fremtidige legater, og det er i lyset af disse betragtninger, vi gerne vil se på bl. a. lovforslagets kortfattede formulering af formålet. Det forekommer mig, at sidste del af formålsparagraffens første punktum: „støtte i trangstilfælde til det værnepligtige personel og til dets velfærd“, trænger til en stramning, for at man med større sikkerhed kan vide, at der disponeres i givernes ånd. Begrebet velfærd i forbindelse med værnepligten dækker jo i dag over så vidt